1 Vodič kroz Premiere Pro 2.0

Teme koje se obrađuju u ovoj lekciji:

- Video montaža: nekada i danas;
- Premiere Pro 2.0: aplikacija za nelinearnu video montažu;
- Upoznavanje sa uobičajenim procesom digitalne video montaže;
- Poboljšavanje radnog procesa pomoću vrhunskih alatki;
- Uklapanje kolekcije programa Adobe Creative Suite Production Studio Premium[®] u radni proces;
- Upoznavanje sa radnim okruženjem u programu Premiere Pro;
- Prilagođavanje radnog okruženja.

Početak rada

Od starih glomaznih magnetoskopa i skupocene opreme za video produkciju, do profesionalnog načina montaže na personalnom računaru, prešli smo prilično dugačak put. U ovoj lekciji želimo da vas upoznamo sa istorijatom video montaže. Uvid u to kako su se ove stvari obavljale nekada omogućiće nam da bolje sagledamo jednostavnost onoga što se sada nalazi pred nama. Poštujući ovakvu logiku izlaganja, pokazaćemo osnovni radni proces koji sledi većina video montažera i objasniti kako se u sve to uklapa Premiere Pro, jedna od osam programskih alatki iz kolekcije Adobe Creative Suite Production Studio Premium. Konačno, upoznaćemo vas sa jedinstvenim i potpuno izmenjenim radnim okruženjem u programu Premiere Pro. Pravi proces video montaže započećemo tek u lekciji 2.

Video montaža: nekada i danas

Video montažeri su pre trideset godina po struci bili inženjeri. Zapravo su to i morali da budu, budući da su jedino oni znali kako se rukuje masivnim, svojeglavim i složenim magnetoskopima. Morali su da nadgledaju stvari kao što su: bojenje kadrova (engl. *color framing*), vremensko sinhronizovanje i blanking. Video montaža je tada smatrana tehničkim zaduženjem, a nipošto umetničkim poduhvatom. Nakon što su mašine za montažu postale manje i jednostavnije za korišćenje, inženjeri su polako počeli da ustupaju svoje mesto umetnicima, međutim, montiranje na analognim (nedigitalnim) video trakama i dalje je bilo puno ograničenja. Svaka izmena nužno je dovodila do "gubitka generacije" (pojavljivanja zrna), narušavanja vizualnog kvaliteta do kojeg je dolazilo usled nimalo savršenog načina kopiranja analognog signala sa polazne video trake.

Da bi se napravili prelazi, kao što je recimo Cross Dissolve, bilo je potrebno koristiti tri video rikordera i veoma skupe elektronske skretnice (engl. *switchers*). Često se događalo da video rikorderi nisu pravilno sinhronizovani, što je dovodilo do podrhtavanja ili naglih rezova na montažnim tačkama.

Pojavljivanjem digitalnih video traka i programa za video montažu, gubitak generacije, skakutavi prelazi – kao i skupoceni magnetoskopi i oprema za montažu – postali su deo prošlosti. Danas bilo ko, na personalnom računaru, pa čak i na laptopu, može da montira video zapis koji je trenutno spreman za emitovanje u medijima.

Premiere Pro 2.0 – aplikacija za nelinearnu video montažu

Premiere Pro je aplikacija za nelinearnu video montažu (nonlinear editor, NLE). Za razliku od starog načina video montaže zasnovanog na video trakama u kojima se montiranje načelno moralo izvoditi hronološki i u nizu, Premiere Pro vam omogućava da klipove pozicionirate, naknadno im menjate položaj, ili ih pomerate na bilo koje drugo mesto i u već dovršenom video zapisu.

Ako biste u sistemu zasnovanom na video trakama poželeli da zvučni zapis naknadno umetnete u sredinu zapisa već izmontiranog na video traci, taj zvuk biste morali da ubacite preko postojećih izmena, a da zatim ponovo montirate sve ono što dolazi nakon tog mesta. Drugo rešenje je da napravite video kopiju segmenta priče koji dolazi nakon novonastale montažne tačke, pa da taj video snimak nasnimite u nastavku izmene (što dovodi do gubitka kvaliteta ovog dela video snimka).

Korišćenjem programa Premiere Pro i drugih aplikacija za nelinearnu video montažu, izmene se obavljaju jednostavnim biranjem klipova i video segmenata i njihovim povlačenjem u već dovršenom video zapisu. Video segmenti se mogu uređivati zasebno, pa se naknadno mogu spojiti. Šta više, završna sekvenca može biti ta koja se montira prva.

Premiere Pro vam dopušta da radite onim redosledom koji se vama čini najzgodnijim.

Glavna prednost aplikacija za nelinearnu video montažu u odnosu na sistem zasnovan na video trakama sastoji se u mogućnosti trenutnog pristupanja video klipovima. Nema potrebe za beskrajnim premotavanjem kilometarskih video traka unapred ili unazad da biste s mukom pronašli neki vrlo važan kadar. U programu Premiere Pro, od ovog kadra vas deli samo jedan pritisak tastera miša.

Upoznavanje sa uobičajenim procesom digitalne video montaže

Za izradu video zapisa u programima za nelinearnu video montažu, kakav je Premiere Pro, poštuje se osnovni radni proces. Posle nekog vremena, on će vam postati sasvim blizak. Načelno govoreći ovaj proces podrazumeva da treba da uradite sledeće:

1 Snimite video zapis.

2 Prebacite (digitalizujte) video zapis na disk personalnog računara.

3 Napravite grubu konturu montiranog zapisa, tako što ćete odabrati klipove, prema potrebi ih skratiti i smestiti na vremensku liniju.

4 Postavite prelaze između klipova, dodate video efekte, i komponujete (uslojite) klipove.

5 Napravite tekstualne objekte, špice ili druge grafičke objekte i ubacite ih u svoj projekat.

6 Dodate zvučni zapis – u obliku naracije, muzičke podloge ili zvučnih efekata.

Napomena: Prilikom montaže video zapisa, ako vam tako najviše odgovara, prvo možete da se pozabavite zvukom.

7 Umiksujte više audio šina ili upotrebite prelaze i specijalne efekte nad audio klipovima.

8 Dovršeni projekat prebacite na video kasetu, sačuvate je u obliku datoteke, video zapisa za reprodukciju u realnom vremenu na Internetu, ili je narežite na DVD disk.

Da biste preduzeli bilo koji od ovih koraka Premiere Pro vam nudi alatke koje imaju vodeće mesto na tržištu sličnih programskih rešenja. Kako je nivo materije koji se izlaže u ovoj knjizi predviđen za korisnike početnog i srednjeg nivoa znanja, glavni cilj lekcija koje slede je da vam olakšaju korišćenje alatki koje su zastupljene u uobičajenom procesu montaže.

Poboljšavanje radnog procesa pomoću vrhunskih alatki

Premiere Pro nije samo raskošan skup alata neophodnih za uobičajenu digitalnu video montažu. On sadrži i dodatne mogućnosti koje mogu da unaprede proces video produkcije i poboljšaju kvalitet dovršenih projekata.

Jasno je da mnoge od ovih alatki nećete koristiti u svojim početnim video projektima. Međutim, kako budete unapređivali svoje veštine i budu rasli vaši apetiti za kvalitetom, sve češće ćete se oslanjati upravo na ove alatke koje pospešuju produktivnost. U knjizi koja je pred nama obradićemo sledeće teme:

• **Napredna montaža zvuka** – Premiere Pro nudi mnogo bolje audio efekte i alatke za montažu zvuka od svih drugih programa za nelinearnu video montažu, a sasvim sigurno i od većine programa za obradu zvuka. Napravite audio kanale sa ambijentalnim zvučnim sistemom 5.1, napravite korekcije na nivou odmerka (odbirka), primenite više audio efekata na bilo koji audio klip ili šinu, koristite ponuđene najsavremenije dodatne module i druge VST (Virtual Studio Technology) module.

• **Napredna korekcija boja** – Korigujte i poboljšajte izgled video zapisa pomoću dve nove alatke za korekciju boje.

• **Napredne kontrole za ključne slike** – Premiere Pro 2.0 vam nudi sasvim precizne kontrole koje su potrebne za fino podešavanje vizualnih efekata i efekata kretanja bez potrebe za izvoženjem u aplikaciju za rad sa kompozitima.

• Širok raspon hardverske podrške – Odaberite bilo koju karticu za digitalizaciju ili neku drugu hardversku opremu u skladu sa vašim potrebama i finansijskim mogućnostima. Premiere Pro 2.0 podržava rad u formatima DV (digital video) i HDV (a compressed high definition video format) na računarima koji nisu preterano skupi, ali i na radnim stanicama visokih performansi koje obavljaju digitalizaciju video zapisa visoke rezolucije (HD). Šta više, ako poželite da svoju hardversku opremu dodatno unapredite i tako radite na formatu HD ili na filmu, neće biti potrebe da se odreknete poznatog okruženja programa Premiere Pro – što nije slučaj sa nekim drugim programskim rešenjima kod kojih se za različite formate koriste različiti interfejsi.

• **E-pregledanje** – Ubrzajte proces u kome vaši klijenti pregledaju i odobravaju rezultate vašeg rada tako što ćete projekte napravljene u programu Premiere Pro ubaciti u PDF doku-

menta. Klijenti će moći da pogledaju video zapise korišćenjem aplikacije Adobe Reader, moći će da unesu svoje komentare u poseban obrazac, a zatim vam ih dostave elektronskom poštom.

• **Grafički procesori za ubrzavanje video efekata** – Na modernim grafičkim karticama možete koristiti grafičke procesore (*graphics processing units*, GPU), kako biste u realnom vremenu izradili efekte listanja strane (engl. *page curls*), okretanja strane (engl. *page rolls*), preslikavanja klipa na lopte (engl. *spheres with video mapped on them*) i druge efekte za izobličavanja slike koji obično zahtevaju skupocenu hardversku opremu i dugotrajno generisanje slike.

• **Podrška za video format visoke definicije** – Radite na bilo kom formatu visoke definicije uzimajući u obzir HDV, HDCAM, DVCPRO HD, D5-HD i 4K filmske skenove (engl. *film scans*). Premiere Pro 2.0 podržava ove formate u bilo kojoj rezoluciji (720p, 1080i, 1080p) i pri bilo kojoj brzini slika (24, 23.98, 30, 60fps, itd.).

• Montaža materijala sa više video kamera – Sasvim lako i brzo možete da montirate bilo koji zapis korišćenjem više video kamera. Premiere Pro prikazuje šine za sve kamere na podeljenom ekranu, a montažne tačke se izrađuju biranjem odgovarajućeg ekrana ili pomoću tasterske prečice.

• **Upravljanje projektom** – Upravljajte svojim medijskim datotekama u samo jednom okviru za dijalog. U njemu možete pregledati, brisati, premeštati, pretraživati ili reorganizovati klipove i omotnice za klipove. Objedinite svoje projekte premeštanjem samo onih medijskih datoteka koje zaista koristite u nekom projektu i kopirajte ih na jedno mesto. Zatim oslobodite prostor na računaru tako što ćete obrisati one datoteke koje ne koristite.

Uklapanje kolekcije programa Adobe Creative Suite Production Studio Premium® u radni proces

I uz sve postojeće alatke koje sadrži Premiere Pro ipak nije u stanju da obavi određene zadatke u produkciji video zapisa. Na primer:

- Vrhunski efekti kretanja u tri dimenzije
- Detaljna animacija teksta
- Izrada profesionalnog DVD diska
- Grafički objekti postavljeni u obliku slojeva
- Vektorski crteži
- Izrada muzičkih zapisa
- Napredno miskovanje zvuka, montiranje i obrada efekata

Da biste mogli da koristite i neke od ovih mogućnosti, predlažemo vam da koristite kolekciju Adobe Creative Suite Production Studio Premium. Ona sadrži sve potrebne alatke za izradu neverovatnih video zapisa, a obuhvata sledeće programe:

- Adobe Premiere Pro 2.0
- After Effects 7.0 Professional
- Adobe Photoshop CS2
- Adobe Audition 2.0
- Adobe Encore DVD 2.0
- Adobe Illustrator CS2
- Adobe Dynamic Link
- Adobe Bridge

Centralni deo kolekcije Adobe Creative Suite Production Studio Premium

Premiere Pro 2.0 predstavlja centralni deo programske kolekcije Adobe Creative Suite Production Studio Premium sastavljene od osam zasebnih programa (verzija kolekcije sastavljena od tri programa, tzv. standardna verzija sadrži Premiere Pro 2.0, After Effects Professional 7.0 i Photoshop CS2). Svih osam programa uklopljeni su tako da se međusobno dopunjuju i unapređuju rad korisnika.

Sledi kraći opis preostalih sedam programa u kolekciji Production Studio Premium:

• Adobe After Effects Professional 7.0 – Izborna alatka za grafičke objekte u pokretu i umetnike koji se bave specijalnim efektima.

• Adobe Photoshop CS2 – Standardni program za uređivanje slika i izradu grafičkih objekata.

• Adobe Audition 2.0 – Program za snimanje zvuka profesionalnog kvaliteta, za montažu zvuka i unapređenje zvučnih zapisa koji se isporučuje sa preko 5000 kratkih repetitivnih odlomaka – muzičkih odlomaka koje montažeri mogu da koriste kako bi napravili dovršene muzičke celine.

• Adobe Encore DVD 2.0 – Program za izradu DVD diskova vrhunskog kvaliteta osmišljen za integrisan rad sa programima Premiere Pro, After Effects i Photoshop CS.

• Adobe Illustrator CS2 – Profesionalni program za izradu vektorskih grafičkih objekata predviđenih za štampu, video produkciju i veb.

• Adobe Dynamic Link – Ova međuprogramska veza omogućava vam da u programima Premiere Pro i Encore DVD radite u realnom vremenu koristeći izvorne datoteke programa After Effects, bez potrebe za prethodnim generisanjem. • Adobe Bridge – Vizualni pretraživač datoteka koji nudi centralizovan pristup projektnim datotekama, aplikacijama i parametrima u vašoj programskoj kolekciji.

Radni proces u kolekciji Adobe Creative Suite Production Studio Premium

Radni proces u programskoj kolekciji Adobe Creative Suite Production Studio Premium dobrim delom zavisi od vaših realnih potreba. Pa ipak, navodimo skice nekoliko mogućih modela radnog procesa:

• Upotrebite Photoshop CS da biste doterali slike izrađene pomoću digitalnih fotoaparata, skenera ili na osnovu video klipa iz programa Premiere Pro. Zatim ih izvezite u Premiere Pro.

• Izradite slojeviti grafički objekat u programu Photoshop CS, a zatim ga otvorite u programu Premiere Pro. Postoji mogućnost da svaki sloj smestite na zasebnu šinu na vremenskoj liniji, što će vam omogućiti da efekte i pokrete primenite samo na odabrane slojeve.

• Na osnovu ponuđenih muzičkih petlji programa Audition izradite muzičke datoteke koje ćete zatim izvesti u program Premiere Pro.

• Za montažu zvuka profesionalnog kvaliteta i njegovo poboljšavanje u postojećoj video datoteci programa Premiere Pro, ili u zasebnoj zvučnoj datoteci, upotrebite program Audition.

• Korišćenjem alatke Dynamic Link, video sekvence programa Premiere Pro otvorite u programu After Effects 7. Primenite efekte za složene pokrete i animaciju, a zatim ovako izmenjene sekvence vratite u Premiere Pro. Kompozitne datoteke izrađene u programu After Effects možete reprodukovati u programu Premiere Pro 2.0 bez prethodnog generisanja.

• Program After Effects 7 možete da upotrebite da biste izradili i animirali tekstualne objekte na način koji prevazilazi mogućnosti programa Premiere Pro. Ovako napravljene datoteke izvezite u Premiere Pro.

• Video projekte izrađene u programu Premiere Pro uvezite u program Encore DVD da biste ih koristili za svoje DVD projekte. Ove video zapise možete da koristite kao temelj projektnog zadatka ili kao pokretne menije.

U najvećem delu ove knjige pozabavićemo se uobičajenim radnim procesom koji se odnosi na program Premiere Pro. Pa ipak, u nekim lekcijama predočićemo vam kako se korišćenjem kolekcije Adobe Creative Suite Production Studio Premium mogu postići zaista veličanstveni rezultati.

Upoznavanje sa radnim okruženjem u programu Premiere Pro: Lekcija 1-1

U narednoj lekciji upoznaćemo proces nelinearne montaže. Za sada ćemo se samo nakratko osvrnuti na radno okruženje u procesu montaže. U ovoj lekciji ćemo koristiti projekat koji se nalazi na pratećem DVD disku.

1 Pretpostavka je da ste na disk računara prethodno kopirali sve omotnice sa lekcijama i kompletan sadržaj DVD diska. Podrazumevana omotnica je: My Documents\Adobe\Premiere Pro\2.0\P Pro 2.0 CIB Assets\.

Napomena: Najbolje je da na disk računara kopirate sve lekcije sa pratećeg DVD diska i ne brišete ih sa diska sve dok ne dovršite rad u svim lekcijama u knjizi. Ovo je važno imati na umu budući da se u nekim lekcijama koristi materijal iz lekcija koje su prethodno savladane.

2 Osim toga, potrebno je da iz omotnice P Pro 2.0 CIB Assets sa pratećeg DVD diska kopirate datoteku P Pro 2.0 CIB Workspace.layout. Nju treba smestiti u omotnicu Pro 2.0 Layouts korišćenjem sledeće putanje My Documents\Adobe\Premiere Pro\2.0\Layouts.

3 Omotnicu Lesson Intro Videos i 18 video datoteka koje su zastupljene u njoj treba kopirati na isto mesto na koje su kopirane omotnice za rad sa lekcijama. Da biste reprodukovali ove uvodne video datoteke, potrebno je da pokrenete Windows Media Player, a zatim izaberite File > Open, otvorite omotnicu P Pro 2.0 CIB Assets\Lesson Intro Videos i sa dva uzastopna pritiska na taster miša izaberite datoteku *Lesson 1 Intro.wmv*.

Dodatne informacije o uvodnim video zapisima

Na pratećem DVD disku zastupljeni su kraći uvodni video zapisi za svaku od lekcija koje se obrađuju u knjizi. Ove datoteke imaju za cilj da vam vizualno predstave postupak kojim se postiže konačan rezultat rada u nekoj od lekcija. To bi trebalo da vam omogući što lakše usvajanje sasvim novog koncepta rada.

U pitanju su datoteke u formatu WMV (Windows Media Video) koje se mogu reprodukovati u programu Premiere Pro ili u aplikaciji Windows Media Player. Površina za pregledanje u Media Playeru je mnogo veća nego u prozoru Program u programu Premiere Pro, tako da se preporučuje njihovo pregledanje u Media Playeru.

Video zapisi su izrađeni u rezoluciji 1024x768 što obezbeđuje potrebnu oštrinu slike prilikom reprodukcije u režimu punog ekrana u Media Playeru. Zapisi su snimljeni korišćenjem brzine od 10 slika u sekundi (što predstavlja otprilike trećinu uobičajene brzine slika digitalnog video zapisa, usled čega povremeno može doći do neznatnog mućenja slike u toku sekvenci koje se odvijaju u pokretu.

Nakon što dovršite pregledanje uvodnih video zapisa, zatvorite Media Player i pređite na naredni korak u datoj lekciji. Prema potrebi, možete ponovo da pogledate ove pomoćne video datoteke.

- 4 Pokrenite Premiere Pro.
- 5 Izaberite Open Project.

6 U prozoru Open Project, pronađite omotnicu P Pro CIB Assets > Lesson 1, a zatim sa dva uzastopna pritiska na taster miša izaberite datoteku Lesson 1.prproj. Otvoriće se korisnički interfejs.

Open Project			? 🔀
Look <u>i</u> n:	🗀 Lesson 1 💌	G 🟚 📂 🖽-	
My Recent Documents	My Recent Documents Desktop My Documents Adobe Premiere Pro 2.0 P Pro LIR Assets Esson 1		
Desktop My Documents	My Computer 3/2 Floppy (A:) Local Disk (C:) DVD/CD-RW Drive (D:) DVD/CD-RW Drive (E:) FVT DISK (E:)		
My Computer	Shared Documents My Documents My Network Places		
My Network	File name: (Lesson 1.pproj) Files of type: Adobe Premiere Pro Project (*.ppj.)	*.prel, *.prprc 🖌	Open Cancel

Izgled radnog okruženja

Ako do sada niste imali priliku da vidite program za nelinearnu montažu, možda će vam se njegovo radno okruženje učiniti zastrašujuće. Nema razloga za brigu. Mnogo promišljenog rada je uloženo u izradu ovakvog okruženja. Na sledećoj slici su istaknuti njegovi osnovni elementi.

panel	Tools pane	l Project		monitori
P@⇔\$I\$\$;	Project: Lesson 1.prp Lesson 1.prproj Name A Lesson 1 A(J) Audio 1.wav Video 1a.avi Video 1a.avi Video 1a.avi	Label	Audio Mixer: Ler 🕡 Sitems Media Type A Sequence Audio Video Video Video	Source: (no dips) * O Program: Lesson 1 * O
His	반표 및 Info 및 Effect C	a, 3 a ontrols ×		v 00:00:00:00 00:00:00:00 Fit v 00:00:00:00 Fit v 00:00:00:00:00 Fit Fit <td< td=""></td<>
Lesso	n 1 * Video 1a.avi	_	8) A	
Þ Ø	The Motion		Ċ	♥ ▷ Video 3
₽ Ø	Opacity 0.00.00		() () () () () () () () () () () () () (Image: Wideo 1 Video 1a avi Cpacity: Opacity: Video 1b.avi city: Video 1c.avi adity: Opacity: Image: Opacity: Opacity: Opacity: Video 1b.avi city: Video 1c.avi adity: Opacity: Video 1b.avi city: Video 1c.avi Image: Opacity: Opacity: Video 1b.avi city: Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1b.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1b.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Image: Opacity: Video 1c.avi Video 1c.avi Video 1c.avi Video
	panel Eff	ect Controls		prozor limeline

panel Effect Controls

Korisnicima koji se po prvi put susreću sa radnim okruženjem nekog programa za nelinearnu montažu ono se može učiniti zastrašujućim, međutim uskoro će i sami uvideti logiku koja se krije u njegovoj pozadini.

Premiere Pro 2.0 nudi potpuno unapređeno radno okruženje sa mnoštvom novih odlika koje ćemo obraditi u ovoj lekciji. Uz ova nova rešenja dolazi i sasvim nova nomenklatura. Potpuno su iščezle palete i većina prozora. Dodati su paneli, okna i plutajući paneli.

Svaki element radnog okruženja nalazi se u sopstvenom panelu. A više panela može se pričvrstiti za jedno okno. Pojedini već prihvaćeni elementi potpuno su samostalni, kao recimo Timeline, Audio Mixer i Program Monitor. U opisima elemenata radnog okruženja navodimo sve nove nazive (kao i neke stare).

• **Timeline** – U ovom prozoru se odvija najveći deo montaže. U njemu se izrađuju sekvence (izraz koji firma Adobe koristi za montirane video segmente ili projekte u celini). Glavna pogodnost sekvenci sastoji se u tome što mogu da se ugnežđuju – dakle, jedna sekvenca se može postaviti u neku drugu sekvencu. Na taj način se izrada projekta može razbiti na nekoliko elemenata kojima se lakše rukuje.

🍟 Više šina nego što realno možete da koristite

Video klipove, slike, grafičke objekte i titlove možete u obliku slojeva (kompozit) da smestite na neograničen broj šina. Video klipovi koji se nalaze na šinama označenim većim brojevima dolaze preko sadržaja koji se nalazi ispod njih na vremenskoj liniji. Otud je klipovima na ovim šinama potrebno obezbediti veću providnost ili na neki način smanjiti njihovu veličinu, ako želite da klipovi na šinama sa nižim brojevima budu vidljivi. O kompozitima (slojevima) biće više reči u narednim lekcijama.

• **Monitori** – Monitor Source (levo) može se koristiti za pregledanje i grubo skraćivanje klipova (polaznog video zapisa). Da biste neki klip smestili u monitor Source, sa dva uzastopna pritiska na taster miša izaberite *Video 1a* na panelu Project. Monitor Program (desno) namenjen je pregledanju razvoja projekta na kome radite.

🔓 Prikaz jednog ili dva monitora

Pojedini montažeri prednost daju radu sa jednim monitorom. Autor knjige više voli da koristi oba monitora, tako da je ovaj način rada zastupljen u knjizi. Prema želji možete da odaberete prikaz samo jednog monitora. Pritisnite dugme 'x' na kartici Source da biste zatvorili taj monitor. Iz menija Main, izaberite Window > Source Monitor, ako poželite da ga ponovo otvorite.

• **Panel Project** – Predstavlja mesto na koje se postavljaju veze do projektnih celina: video klipova, audio datoteka, grafičkih objekata, slika i sekvenci. Za organizaciju ovih elemenata koriste se omotnice.

• **Panel Effects** – Ako poželite da otvorite panel Effects (levo, dole) pritisnite jezičak na vrhu panela Project. Efekti su organizovani u grupe Presets, Audio Effects, Audio Transitions, Video Effects i Video Transitions. Ako otvorite neku od ovih omotnica primetićete da su u njima zastupljeni brojni audio efekti predviđeni za unapređenje zvuka; dva prelaza za ukrštanje zvučnih zapisa; prelazi video scena, kao što su Dissolves i Wipes; i mnogobrojni video efekti predviđeni za izmenu izgleda vaših video klipova.

Panel Effects (levo) i Audio Mixer (desno)

• Audio Mixer – Da biste ga otvorili, pritisnite jezičak Audio Mixer desno od jezička Effects (desno, gore). Sa klizačima za jačinu zvuka i kontrolama za premeštanje i ujednačavanje ovaj interfejs umnogome podseća na studijsku opremu za snimanje zvuka – po jedan skup kontrola za svaku audio šinu u prozoru Timeline i još jedna šina Master.

• **Panel Tools** – Svaka ikona u ovom panelu (desno, dole) označava alatku koja obavlja određenu funkciju, a u vezi je sa montažom. U starijim verzijama programa Premiere bilo je zastupljeno mnogo više alatki, međutim, sada se alatka Selection () ponaša shodno situaciji u radu. Ona se menja poprimajući izgled koji odgovara funkciji koju je moguće preduzeti pod datim okolnostima.

• **Panel Effect Controls** – Pritisnite jezičak panela Effect Controls (levo, dole) da biste otvorili ovaj panel, a zatim izaberite bilo koji klip u prozoru Timeline. Na panelu Effect Controls pojaviće se parametri za efekte tog klipa. Ovo će vam obezbediti samo manji uvid u ono što predstoji u lekcijama koje slede. Za svaki video zapis uvek su zastupljena dva video efekta, bez obzira na to da li je reč o grafičkom objektu ili slici: Motion i Opacity. Parametri za svaki od efekata (u ovom slučaju za efekat Motion: Position, Scale Height and Width, Rotation and Anchor Point) mogu se podešavati u vremenu upotrebom ključnih slika. Panel Effect Controls je izuzetno moćna alatka koja vam pruža neslućene kreativne mogućnosti. O njemu se govori u mnogim lekcijama u knjizi.

History Info Effe	ect Controls 🗵			Ø
Lesson 1 * Video 1a.avi			(3
Video Effects			8	
V Ø 🖾 Motion			Ċ	4
Ŏ Position	360.0	240.0		1
⊽ Ŏ Scale	100.0			*
0.0			100.0	4
			2	H
♥ ○ Scale Width	100.0			-
0.0			100.0	4
	Unifor	m Scale	-	0
▽ Ŏ Rotation	<u>0.0</u> °			
Ö Anchor Point	360.0	240.0		
Diacity			Ċ	
				-
♥ 00;00;00;00			D) 🖻	

Panel Effect Controls (levo) i panel Tools (desno)

• **Panel Info** – Pritisnite jezičak Info (levo od jezička Effect Controls). U ovom panelu su predstavljene informacije o bilo kojoj celini koju ste izabrali u panelu Project, ili o bilo kom klipu ili prelazu koji ste odabrali u sekvenci.

• **Panel History** – Pritisnite jezičak History (levo od jezička Info). Panel History beleži sve korake koji se preduzimaju tokom izrade nekog video zapisa i omogućava vam da se vratite na neki od zabeleženih koraka u slučaju da vam se ne dopadne ishod neke preduzete operacije. Nakon što se vratite na neki od prethodnih koraka, svi koraci koji su usledili za njim biće poništeni. Ne postoji mogućnost da izdvojite samo jedan pogrešan korak iz ponuđene hronološke liste.

Panel History (levo) i panel Info (desno)

Prilagođavanje radnog okruženja: Lekcija 1-2

Firma Adobe potpuno je unapredila korisnički interfejs programa Premiere Pro 2.0, kao i nekoliko drugih programa u kolekciji Adobe Creative Suite Production Studio Premium. U nastavku su izložene novine:

- Kada izmenite veličinu jednog okna, saglasno se menja i veličina ostalih okana
- Svim panelima unutar nekog okna može se pristupiti pomoću jezičaka
- Svi paneli se mogu pričvrstiti panel iz jednog okna možete odvući u neko drugo okno i na taj način radno okruženje prilagoditi sopstvenim potrebama
- Panel se može postaviti u zaseban plutajući panel

U ovoj lekciji ćete isprobati sve navedene funkcije i sačuvati tako nastalo radno okruženje. Rad ćete nastaviti tamo gde ste zastali na kraju Lekcije 1-1. Pre nego što izmenite raspored elemenata u interfejsu podesićete njegovu osvetljenost.

1 Izaberite Edit > Preferences > User Interface.

General
Audio
Audio Hardware
Audio Output Mapping
Auto Save
Capture
Device Control
Label Colors
Label Defaults
Media
Scratch Disks
Titler
Trim
User Interface

2 Prema želji, povucite klizač Brightness ulevo ili udesno. Nakon toga, pritisnite dugme OK.

<u>U</u> ser Interface E	rightness	
	Δ	
Darker	Default Brightness	Lighter
Use Window	s Background Color	

🔓 Rad u zatamnjenim prostorijama

Kada izaberete najveću vrednost za tamno, tekst će postati beo na sivoj pozadini. Ova opcija je predviđena za one montažere koji rade u zatamnjenim prostorijama.

3 Postavite kursor na vertikalni graničnik između panela Effect Controls i prozora Timeline. Pritisnite taster miša i povucite ulevo ili udesno da biste izmenili veličinu ovih okana.

Napomena: Kursor se na trenutak zaustavlja pošto se vertikalni graničnik između dva okna poveže – poravna – sa graničnikom nad sobom koji se nalazi između monitora Project i Source (kada držite pritisnut taster Shift i u isto vreme povlačite graničnik privremeno ćete isključiti funkciju Snap).

4 Koristite funkciju Snap da biste okna podesili tako da se njihovi graničnici poravnaju. Četiri ugla na oknu treba da izgledaju kao na slici niže.

🎧 Programska pomoć u datom kontekstu

Premiere Pro nudi trenutnu pomoć shodno situaciji u kojoj ste se našli, a to čini pomoću: oznaka i poruka koje prikazuje u donjem delu interfejsa. Na primer, kada pritisnete mišem na graničnik okna, na dnu se pojavljuje poruka koja vas upoznaje sa funkcijom Snap. Ako se kursor pomeri preko kontrola na monitoru Program, pojavljuju se njihove oznake.

5 Postavite kursor na horizontalni graničnik između panela Effect Controls i panela Project i pomerajte panele nagore ili nadole.

6 Pritisnite levi ugao jezička panela History (marker za povlačenje) i povucite ga na vrh interfejsa, odmah pored jezička Project, kako biste ga pričvrstili za to okno.

Napomena: Dok panel pomerate unaokolo, Premiere Pro prikazuje zonu u koju će on biti postavljen. Ako se pojavi pravougaonik, panel će biti smešten u odabrano okno. Ako se pojavi trapez, otići će u sopstveno okno.

Edit	Project	Clip	Sequence Marker Title Window Help
			History proi × Effects Audio Mixer: Les on
			E New/Open
			G Create 'Lesson 1' 480 (0.9)
			Overlay Stereo
			Import Clip
			S Items

🔓 Rad u natrpanom oknu

Kada se panel History smesti u okno u kome se nalazi panel Project, svi zastupljeni jezičci više nisu vidljivi. U tom slučaju nad jezičcima se pojavljuje klizač. Pomerite ga ulevo odnosno udesno da biste prikazali sve jezičke. Ako želite da otvorite sakriveni (ili bilo koji drugi) panel, iz menija Main izaberite Window, a zatim naziv panela.

7 Pritisnite i povucite marker panela Effect Controls u položaj u visini polovine panela Project da biste ovaj panel smestili u posebno okno.

Kao što je prikazano na slici levo, zona spuštanja je u obliku trapeza koji prekriva donji deo panela Project. Otpustite taster miša i radno okruženje će izgledati kao na slici desno.

Proj	ect: Le	prproj	prproj X Effects Lesson 1 Sequence, 720 x 480 (0);00;00;51;10, 29.97 fp; 18000 Hz - Stereo Stereo	Audio Mixer: Le ^r () 0.9) 5 5 Items	Project: Lesson 1.prp	oroj ≚ Effe son 1 µuence, 720 x 4 00;05;10, 29.9 №00 Hz - Stereo	Cts Audio Mixer: Ler () 80 (0.9) 7 fps 5 Items
Name	^		Label	Media Type 🔺	Name 🔺	Label	Media Type 🔺
ai))	Audio	1.wav		Audio	Audio 1.wav		Audio
Ť	Lessor	n 1		Sequence			Seauence
E	Video	la.avi		Video	Effect Controls ×		•
E				Video	Lesson 1 * Video 1a.avi		(()
					Video Effects		۸ 🖎
					V 🖉 🖾 Motion		Ċ
					Ö Position	360.0	240.0
		Effor	t Contuck X		⊽ Ŏ Scale	100.0	
4		* Video			0.0		100.0
					⊽ Ŏ Scale Width	100.0	V
					V00;00;00;00		

8 Pritisnite marker monitora Program i zadržite pritisnut taster Ctrl dok ga izvlačite iz njegovog okna. Zona spuštanja je sasvim drugačija i označava da ćete ga spustiti na plutajući panel.

9 Spustite monitor Program na bilo koje mesto i napravićete plutajući panel. Ako želite da ga proširite, povucite jedan od markera u uglovima panela.

Plutajući panel možete da koristite onda kada poželite da znatno povećate vidnu površinu panela u odnosu na onu koja je ponuđena u njegovom oknu. Ova opcija je posebno korisna onda kada treba da podesite veći broj parametara u panelu Audio Mixer, Effect Controls i monitoru Program.

10 Kada se vremenom izveštite u ovom postupku, možda ćete poželeti da napravite i sačuvate namensko radno okruženje. Da biste to učinili, izaberite Window > Workspace > Save Workspace. Upišite naziv radnog okruženja i pritisnite dugme Save.

			Save workspace	
Workspace	P Pro 2 CIB Workspa	ice Shift+F5	Internet to the reason of the second s	
Effects	Titler with Panels	Shift+F6	Name: My Workspace	
Effect Controls	Editing	Shift+F9		
Events	Effects	Shift+F10	Save	Cancel
History	Audio	Shift+F11		
	Color Correction	Shift+E12		
Info				
Tools	Save Workspace			
	Delete Workspace			

11 Da biste otvorili radno okruženje koje je izrađeno za ovu lekciju izaberite Window > Workspace > P Pro 2.0 CIB Workspace. Ovo je idealan način da se vratite na polazno radno okruženje ako se postupak podešavanja otme kontroli.

Kratak pregled

▶ Kontrolna pitanja

- 1 Zašto se Premiere Pro smatra programom za nelinearnu montažu?
- 2 Opišite osnovni radni proces u video montaži.
- **3** Koja je uloga panela Project?
- 4 Kako ugnežđene sekvence mogu da pojednostave postupak montaže?
- 5 Šta se događa u monitorima?
- 6 Kako i zašto ćete napraviti plutajuće prozore?

Odgovori

1 Premiere Pro vam omogućava da video zapise, audio zapise i grafičke objekte postavite bilo gde u nekoj sekvenci (vremenskoj liniji), da menjate redosled medijskih klipova unutar sekvence, dodajete prelaze, primenjujete efekte i obavljate bilo koje druge operacije u montaži onim redosledom koji najviše odgovara vašim potrebama.

2 Snimite video zapis; prebacite ga na personalni računar; na vremenskoj liniji izradite sekvencu koju sačinjavaju video klipovi, audio klipovi i fotografije; primenite efekte i prelaze; dodajte tekstualne i grafičke objekte; montirajte audio zapis; i na kraju izvezite dovršeni projekat.

3 U panelu Project se čuvaju i organizuju veze do projektnih celina.

4 Sekvenca može biti projekat u celini ili samo jedan njegov segment. Ponekad je lakše raditi na samo jednom segmentu nekog većeg projekta, a zatim se ta sekvenca može ugraditi u sekvencu dovršenog projekta. Razbijanje projekta na manje sastavne celine može znatno da olakša rad na projektu.

5 Monitori se koriste za pregledanje projekta i polaznih klipova. Kada u radu istovremeno koristite oba monitora – Source i Program – sirovi materijal možete da pregledate i skraćujete u monitoru Source, a u monitoru Program da nadgledate vremensku liniju sekvence dok je izrađujete.

6 Ponekad vam je za rad u panelu potrebno znatno više prostora od onog koji je ponuđen. Na panelu Effect Controls ima toliko parametara da mogu da ispune čitav ekran. Da biste povećali prikaz panela, zadržite pritisnut taster Ctrl dok povlačite jezičak panela i tako ćete izraditi plutajući prozor.